З НОВИМ РОКОМ І РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ, ДОРОГІ ДРУЗІ!

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 12 (1671)
26 грудня 2019 р., четвер

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Добігає кінця непростий рік, упродовж якого, незважаючи на труднощі, ми з Вами спільною працею зробили для рідного університету багато доброго і знакового. Ми, як і в попередні роки, впроваджували у виробництво наукові відкриття і проводили міжнародні форуми, перемагали у конкурсах і змаганнях, вшановували ветеранів і піклувалися про тих, хто цього потребував, а ще – упевнено підкорювали спортивний олімп.

Кожен рік для колективу нашого університету – це шалене випробування на міцність, адже перед усіма нами щоміті постають нагальні проблеми і питання, котрі потребують багато зусиль та самовіддачі для їх вирішення. Але гуртом ми щоразу долаємо всі труднощі, виводимо університет на належний рівень навіть за надскладних обставин. Усіх нас щороку приємно дивує і наша амбітна й талановита молодь, яка гідно реалізовує себе у навчанні і науковій діяльності, громадському і спортивному житті університету і дійсно є нашою гордістю. Та інакше і бути не може, адже сила і міць ХНАДУ – в ініціативності й згуртованості усіх нас. Ставлячи разом мету, добираючи засобів для її реалізації, докладаючи спільних зусиль, ми робимо наш університет могутнім і привабливим.

Шановні колеги! Напередодні новорічно-різдвяних свят, що стрімко наближаються, бажаю кожному знайти відповідь на усі надважливі запитання і виклики сьогодення. Сподіваюся, що рік прийдешній подарує нам політичну стабільність та економічне зростання, впевненість у власних силах і майбутньому нашої держави.

Новий рік – знаковий для нашого згуртованого і дружного колективу, адже у 2020 ми будемо святкувати 90-річчя від дня заснування ХАДІ – ХНАДУ. Ми пишаємося тим, що нині в нашому храмі освіти і науки красиво, охайно і затишно, а такі вічні цінності як родина, любов і надія завжди зігрівають наші серця.

Тож нехай і Новий рік, і променista різдвяна зоря принесуть у Ваші оселі омріяне щастя і міцне здоров'я, сімейний затишок і добробут!

За словом апостольським «Милість Вам і мир, і любов – нехай примножаться»!



Гарних Вам свят, чудового настрою і дивовижних відкриттів!
З Новим роком Вас!

А.М. Туренко,
ректор ХНАДУ, професор

ШАНОВНІ ВИКЛАДАЧІ, СПІВРОБІТНИКИ І СТУДЕНТИ!

Палко вітаємо Вас з Новим 2020 роком і Різдвом Христовим!

Новий рік – казковий час!
Хай здивує щастям Вас –
Рік добра і рік кохання.
Тож приймайте привітання:
Будьте добрі та здорові,
Побажаємо любові,
Світла й радощів багато,
Щоб життя було як свято!

* * * * *

Коли проб'є дванадцята година,
І старий рік
зустрінеться з Новим,
Хай пощастить і Вам,
і всій родині,
Ми зичимо, щоб посміхнулись Ви!

Хай казку принесе
на крилах вечір,
І казка, щоб затрималась навік,
І під ялинку,
щоб чарівні речі
Приніс Вам щедрий,
світлий Новий рік!

* * * * *

Дай Боже Вам любові і тепла,
Добра в сім'ї
і затишку в оселі,
Щоб щастя світла музика текла
В різдвяні свята,
щедрі і веселі!

Хай здійснює бажання рік Новий,
У домі Вашім
хай росте добробут,
З чудовим святом радості і мрій,
Сердечно Вас вітаєм
з Новим роком!

Редком

СПРИЯННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ





ЯРМАРОК ВАКАНСІЙ 2019

Наприкінці листопада в нашому університеті відбувся традиційний щорічний Ярмарок вакансій, бездоганно проведений відділом організації сприяння працевлаштуванню студентів за участю генерального партнера – обласного центру зайнятості та інформаційного партнера – сайту «Робота в Харкові».

Цього дня до ХНАДУ завітали наші постійні партнери автомобільно-дорожньої та машинобудівної галузей, які зарекомендували себе відповідальними працедавцями, надавши старшокурсникам усіх факультетів і спеціальностей привабливі пропозиції щодо їхнього стажування, проходження практики та працевлаштування.

Відкриваючи Ярмарок, ректор університету А.М. Туренко палко побажав усім його учасникам, студентам і гостям плідної роботи, зазначивши, що найголовнішим питанням для нашого ЗВО є навчання і як кінцевий результат підготовки фахівців – їх працевлаштування. Ярмарок вакансій – це якраз і є чудова реалізація одного із стратегічних напрямів діяльності нашого університету, спрямованого на створення найкращих умов для спілкування провідних працедавців і студентської молоді в режимі реального часу.

Під час урочистого відкриття цьогорічного заходу перед присутніми виступили також директор Харківської обласної служби зайнятості В.Л. Міненко, наші випускники: заступник начальника Служби автомобільних доріг у Харківській обл. С.М. Пляка і головний інженер дочірнього підприємства «Харківський Облавтодор» І.М. Лялюк, а також начальник відділу зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції в Харківській обл. М.М. Кульбачна.

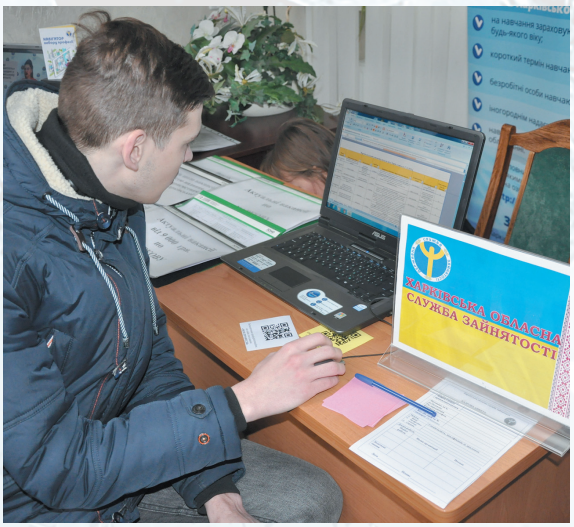
Під час заходу майже 400 студентів нашого вишу безпосередньо поспілкувалися з потенційними працедавцями – представниками 50 компаній автомобільно-дорожньої та машинобудівної галузей, ІТ- і логістичних компаній, Управління патрульної поліції, а також виробничих підприємств, що зацікавлені у випускниках ХНАДУ. Майбутні фахівці галузі пройшли попередню співбесіду, дізналися про останні тенденції ринку праці та ознайомилися з можливими місцями стажування і практики. У рамках проведення цьогорічного Ярмарку вакансій студенти відвідали тренінги, семінари і презентації підприємств, вдало проведені їх представниками, а також детально ознайомилися з послугами, які надає наш незмінний партнер – Харківський обласний центр зайнятості. Викладачі ж кафедр познайомилися і поспілкувалися з представниками підприємств-учасників, презентувавши свої розробки, а також налагодили партнерські відносини для подальшої співпраці.

Ярмарок вакансій «ХНАДУ 2019» пройшов успішно, викликавши чималий інтерес як студентського загалу, так і представників підприємств-роботодавців і вкотре став значним мотиваційним фактором для студентів усіх факультетів і спеціальностей. Наші юнаки і дівчата отримали позитивний професійний досвід, дізнавшись для себе багато нового про сучасні новації на ринку праці. Поспілкувавшись безпосередньо з роботодавцями і пройшовши попередню співбесіду, багато з них залишили свої резюме для зарахування до кадрового резерву, адже саме на цьому заході вони, ймовірно, вже визначили для себе установу, де хотіли би працювати.

У цей день в нашій затишній конференційній залі, як завжди, панувала атмосфера взаєморозуміння і високої відповідальності, а також усвідомлення того, що спільно ми робимо вкрай важливу справу, адже фактично усі учасники «Ярмарку вакансій 2019» є надійними партнерами ХНАДУ.

Сподіваємося, що і в подальшому саме таке професійне та плідне взаємовигідне співробітництво й партнерські відносини з працедавцями будуть продовжуватись і вдосконалюватись.

Ольга Ожго





❍ *ПРОФОРІЄНТАЦІЯ*

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ



Чотирнадцятого грудня в нашому університеті пройшов традиційний зимовий День відкритих дверей.

Як завжди, актова зала ХНАДУ в цей день була переповнена старшокласниками харківських та приміських шкіл і технікумів, а також їхніми батьками. Цього дня майже 400 учнів завітали до нашого університету, що наразі є одним з найкращих технічних ЗВО, щоб вирішити для себе питання вибору майбутньої спеціальності та професії. Втім нині серйозно налаштована до вступу у виші молодь вважає для себе важливим відвідувати такі Дні відкритих дверей, навіть якщо вибір майбутньої професії вже зроблено. Справа в тому, що останнім часом правила прийому до ЗВО змінюються досить-таки часто, і щоб відстежити всі зміни і новації, випускникам шкіл треба бути постійно напоготові. У цьому сенсі участь у Дні відкритих дверей в ХНАДУ – саме те, що їм вкрай знадобиться, адже ми максимально підготували всю необхідну їм інформацію.

Учасників Дня відкритих дверей привітав перший проректор ХНАДУ С.Я. Ходирєв, який розповів їм про переваги навчання і здобуття вищої освіти саме в нашому університеті. Секретар приймальної комісії Олександр Рєзніков повідомив присутнім на нашому профорієнтаційному заході про основні етапи, які слід пройти майбутнім абітурієнтам при підготовці для вступу до ЗВО. Перед проходженням зовнішнього незалежного тестування він порадив пройти ще й пробне тестування, яке Міністерством освіти і науки також організовується для того, щоби випускники могли спробувати свої сили.

Цьогоріч подавати заяву про вступ до обраного ЗВО дозволяється тільки в електронній формі. Для вступу на перший курс для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти за денною формою здобуття освіти треба знати, що реєстрація електронних кабінетів вступників і завантаження необхідних документів розпочинається 01 липня; прийом заяв і документів розпочинається 13 липня і закінчується 22 липня. Прийом заяв і документів, фахові вступні випробування, що проводить ХНАДУ, конкурсний відбір і зарахування на навчання вступників



на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста розпочинається 13 липня і закінчується 22 липня. Зараз можна подати 5 заяв на 5 спеціальностей на бюджетну форму навчання, але, на жаль, остаточного рішення МОНУ ще немає, а щодо контрактної форми, то тут кількість заяв не обмежується.

Після спілкування з секретарем приймальної комісії, старшокласники у заздалегідь визначених аудиторіях зустрілися з деканами факультетів, які ознайомили їх з особливостями кожної зі спеціальностей.

Наступний День відкритих дверей, але вже по факультетах, заплановано провести у лютому. Усі новини щодо вступної кампанії 2020 року буде розміщено на університетському сайті, який наші майбутні абітурієнти мають змогу відвідувати.

А.В. Коваленко, координатор заходу

❍ *ФАХОВІСТЬ*

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИЙ ЗАХІД

Нещодавно за ініціативи Центру гендерної культури у рамках інформаційної кампанії «Обирай професію за покликанням» у культурно-творчій локації Арт-заводу «Механіка» м. Харкова відбувся фінальний захід, у роботі якого активну участь взяли і викладачі механічного факультету нашого університету, які провели профорієнтаційну роботу серед школярів Харківщини.

Основною метою цього заходу стала демонстрація школярам особливостей тих чи інших професій, які у нашому сучасному суспільстві вважаються виключно «чоловічими». Запропоновані майбутнім абітурієнтам нашими викладачами конкурси та квести стали доброю можливістю тестування власних професійних уподобань та подальшого свідомого вибору.

Упродовж майже п’яти годин школярі активно проявляли свої здібності у сучасних майстер-класах кафедри БДМ з комп’ютерного 3D моделювання різноманітних об’єктів з подальшим друком на 3D принтері. Крім того, вони ознайомились та разом із викладачем кафедри АКІТ запрограмували інтелектуальний засіб пересування, а ще взяли участь у майстер-класі на тему «Створення Web-сайтів JS», проведеному викладачем кафедри КТМ. Викладачі кафедри МБЖД представили нашим майбутнім абітурієнтам сучасні прилади вимірювання та провели майстер-клас з їх налаштування та програмування.



У культурно-творчій локації Арт-заводу «Механіка» взяли участь старшокласники шкіл і ліцеїв, випускники ПТУ і технікумів, а також студенти ЗВО, які на заході «Обирай професію за покликанням» отримали вичерпні відповіді від представників різних спеціальностей механічного факультету щодо умов вступу, необхідних предметів ЗНО та додаткових балів.

Наприкінці заходу наші викладачі отримали сертифікат про участь у профорієнтаційному заході «Тест-драйв – професія за покликанням».

Від щирого серця дякуємо викладачам за активну участь у проведеному заході, а також студентам, які завзято допомагали у презентації наших спеціальностей.

Сподіваємося, що нові знайомства на тест-драйві та нові знання мотивуватимуть майбутніх абітурієнтів до правильного свідомого вибору професії за покликанням.

О.В. Щукін,
доц. каф. БДМ;
А.В. Коваленко,
фах. навч. відділу з профроботи

❍ *СПРИЯННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ*

ЗУСТРІЧ З ПРАЦЕДАВЦЯМИ

Під час навчання ми – студенти старших курсів думаємо про подальше працевлаштування за фахом і здійснюємо відповідні кроки у реалізації своєї мети. Основними та актуальними критеріями, що впливають на наш вибір, є: заробітна плата, зручний графік роботи, дружній колектив, можливість удосконалюватися самостійно та кар'єрне зростання.



У рамках щорічного заходу «Ярмарок вакансій» відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів організував зустріч студентів 3 – 5 курсів факультету транспортних систем зі спікерами однієї з провідних світових груп підприємств CRH Україна (м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.), що відбулася нещодавно в редакції газети «Автодорожник».

CRH – одна з провідних світових груп підприємств у галузі будівельних матеріалів зі штаб-квартирою в Ірландії, що має 3600 підприємств у 32 країнах, на яких працює майже 85 тисяч осіб. В Україні компанія об'єднує три цементних заводи: ПАТ «Подільський цемент» (м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.), ПрАТ «Миколаївцемент» (Львівська область), ТОВ «Цемент» (м. Одеса) та є одним із лідерів на національному цементному ринку. Першою інвестицією CRH в Україні у 1998 р. став ПАТ «Подільський цемент». CHR також здійснює програми стажування для випускників і студентів, що орієнтовані на фахівців певних галузей: інженерів-механіків, інженерів-електриків, інженерів-технологів, гірничих інженерів, фахівців з охорони праці та маркшейдерів. Окрім основних фахівців перелічених спеціальностей, компанія здійснює також стажування логістів.

Під час нинішньої зустрічі представник компанії Дмитро Геник познайомив нас з програмами стажування, розповівши про те, як стати частиною міжнародної команди професіоналів, отримавши підтримку менторів і колег, які вже завершили програму. Спікери детально розповіли про етапи стажування, перспективу створити власний проєкт та реалізувати його, можливість вивчати англійську мову та брати участь в інших тренінгах. Представники компанії приділили також увагу питанням працевлаштування та підтримки з житлом, а також можливостям здобути досвід на сучасному підприємстві.

Більш детальною інформацією про внутрішню частину структури підприємства з нами поділилися студенти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Стажування в CHR дає стартові можливості, які допомагають розвивати не лише професійні, але й особисті якості. Це – становлення частини міжнародної компанії професіоналів; отримання підтримки менторів та колег, які вже завершили програму стажувань; вивчення англійської мови; участь у різних тренінгах; створення і реалізація власного проєкту; працевлаштування з високою заробітною платою і запезпеченням житлом, а також отримання досвіду на сучасному підприємстві. Крім того, під час стажування, що проходить у Львові, Чернівцях та Одесі, а також створення власного проєкту у стажерів є можливість розвитку свого нетворкінгу із керівниками підприємств не тільки в Україні, але й за її межами.

До речі, програма стажувань в CHR складається з двох семестрів, що охоплюють шість етапів: відбір; старт програми (1 – 2 дні, включаючи знайомство з ментором); вивчення двох бізнес-процесів та проходження тренінгів щодо самоврядування і навичок презентації; робота на трьох цементних заводах та проведення оцінки на рівні заводів (4 місяці); робота над проєктами з наданим фінансовим капіталом; проходження тренінгів з управління над проєктами і командною взаємодією (6 місяців); презентація проєктів та оцінювання ефективності (1 день); круглий стіл і призначення самостійної сфери відповідальності (1 день).

Серед студентів 13 ЗВО України з Києва, Львова, Кам'янець-Подільського, Житомира, Харкова, Дніпра і Тернополя, які захотіли стати частиною цієї компанії, проводився ретельний відбір. Головними вимогами до кандидатів є: профільна вища освіта, знання англійської мови, мобільність в межах України і не тільки, наполегливість та захопленість своєю професією.

Тож не варто марно втрачати свій час і плисти за течією в довгостроковому пошуку кращої вакансії. Спікери однієї з провідних світових груп підприємств CRH пропонують нам спробувати стати частиною цієї компанії. Нам слід діяти, брати участь у стажуваннях і не думати, що нічого не вийде, адже не спробувавши, не дізнаємося – чи вірно вчинили.

Головне, вдумливо використати свій шанс і не шкодувати про свій вибір, адже завдяки налагодженим партнерським відносинам з компанією CRH, студенти ХНАДУ, які пройшли стажування, вже успішно працюють на підприємстві. Такі заходи є хорошою платформою для формування позитивного іміджу сучасного технічного університету.

Марія Антіпова,
студкор ФТС



❍ *КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ*





ПІДКОРЮЮЧИ НОВІ ГОРИЗОНТИ

Ваш час обмежений, не витрачайте його, проживаючи чуже життя. Не попадайтеся на гачок віровчення, яке існує на мисленні інших людей. Не дозволяйте поглядам інших заглушати свій власний внутрішній голос. І дуже важливо мати мужність слідувати своєму серцю та інтуїції. Вони так чи інакше вже знають, що ви дійсно хочете зробити. Все інше – другорядне.

Стів Джобс,
американський підприємець
і винахідник



Традиційно у стінах нашого університету збираються як видатні вчені, так і майбутні науковці, адже виступи на конференціях дають можливість заявити про себе як на державному, так і на міжнародному рівнях.

Сьогодні досить гостро стоїть питання укріплення статусу університету на міжнародній арені. Керівництво ЗВО постійно наголошує на позитивному впливі співпраці із закордонними партнерами. Тож у рамках налагодження нових партнерських зв'язків з університетом спільними зусиллями колективів кафедр проектування доріг, геодезії та землеустрою, а також мостів, конструкцій та будівельної механіки нещодавно в ХНАДУ була проведена міжнародна науково-технічна конференція «Дорожньо-будівельний комплекс: проблеми, перспективи, інновації».

Науковці нашого університету гостинно прийняли своїх колег з різних куточків України, а також з Китаю, Австралії, Азербайджану, Білорусі та багатьох інших країн у нашій затишній конференційній залі, де усі разом у теплій обстановці обмінювалися знаннями і досвідом, здобутками і новими розробками.

Наші студенти також не залишились осторонь заходу, під час якого майбутні дорожники розширили свої знання про стан і перспективні напрямки розвитку галузі. Для старшокурсників це була ще й чудова нагода познайомитись з профільними підприємствами Харківщини та інших регіонів держави, адже провідні працівники завітали до нас, щоб поділитися своїми розробками і напрацюваннями.

Принагідно зазначимо, що більшість доповідачів від різних підприємств є випускниками нашого університету. Вони з радістю відвідали свою alma mater, зустрілися з викладачами, які й дотепер навчають та передають свої безцінні знання нинішнім студентам.

Одним з таких випускників є Г.В. Величко, який у 1981 р. закінчив ХАДІ і був аспірантом на той час кафедри вишукування, проектування та будівництва автомобільних доріг. На цій же кафедрі було започатковано відоме та затребуване в СНД інженерне ВО у галузі проектування автомобільних доріг «КРЕДО». Сьогодні ДБФ активно співпрацює з компанією «КРЕДО – ДІАЛОГ», де кожен студент може отримати навички роботи за допомогою програмних продуктів «КРЕДО».

Загалом же захід був проведений в теплій дружній обстановці, упродовж якого відбувся конструктивний діалог між його учасниками, які висловлювали свої думки, ставили запитання і давали слушні поради та зауваження.

Наукові заходи такого рівня спрямовують нас до укріплення позицій на міжнародному ринку освітніх послуг і кожен його учасник докладає для цього максимум зусиль. А для нас – студентів і майбутніх фахівців галузі – це ще й безцінний досвід, який дозволяє бути більш обізнаними та оперувати професійною термінологією у спілкуванні з колегами і наставниками.

Організатори та учасники цьогорічної міжнародної науково-технічної конференції «Дорожньо-будівельний комплекс: проблеми, перспективи, інновації» попрацювали з великою наснагою і терпінням, з якими традиційно усі в ХНАДУ підходять до такої вкрай важливої справи.

Красно дякуємо усім, хто доклав для проведення цієї конференції максимум зусиль, і особливо викладачам кафедр ПДГіЗ і МКіБМ та завідувачам професорам А.Г. Батраковій і В.П. Кожушку, а також нашим студентам.

Ярослава Насоненко,
студкор ДБФ

❍ *КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ*

БЕЗПЕКА НА ТРАНСПОРТІ

Наприкінці листопада кафедра організації та безпеки дорожнього руху провела IV міжнародну науково-практичну конференцію «Безпека на транспорті – основа ефективної інфраструктури: проблеми і перспективи».



У роботі конференції взяли участь понад 140 представників 42 організацій, установ і відомств, у т.ч. Комітету ВРУ з питань транспорту та інфраструктури, консультативної місії ЄС в Україні, міністерств інфраструктури і внутрішніх справ України, Патрульної поліції і «Укртрансбезпеки», Держагентства автодоріг України, «ДержавтотрансНДІпроект», Інституту травматології та ортопедії України та інших зацікавлених установ і організацій, а також науковці Туринського політехнічного університету (Італія), експерти з Польщі, Словакії, Литви, Грузії, Азербайджану, КНР та Казахстану.

Учасники наукового заходу обмінялися ідеями і досвідом щодо безпеки на транспорті, а також дійшли згоди з низки нагальних питань.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я у 2018 р. в результаті дорожньо-транспортних пригод у всьому світі загинуло 1,35 млн осіб. За даними незалежної дослідницької та консультаційної організації CE Delft у 2019 р. в ЄС витрати, пов'язані з небезпечною роботою транспорту, склали 987 млрд євро, з них 29% припадає на нещасні випадки; 27% – на затори на дорогах, 44% – на охорону навколишнього середовища (зміна клімату, забруднення повітря, шум, пошкодження довкілля).

Експерти конференції зійшлися на думці, що 85 – 90% аварій відбувається через людський фактор, про що свідчить статистика International Society of Transport Aircraft Trading (ISTAT, 2019), де 40,8% ДТП в ЄС відбулося в результаті відволікання уваги водія при використанні смартфона, недотримання правил пріоритетності руху, сигналів світлофора, перевищення швидкісного режиму.

Вирішальний вплив на безпеку на транспорті здійснює людський фактор у поєднанні з технологічними і технічними чинниками, що відображають якості рухомого складу та транспортної інфраструктури. Відповідно коригувальні заходи повинні бути зосереджені на комплексі чинників, які обумовлюють аварійність.

Учасники форуму наголосили на необхідності підвищення культури водіння через багатоступінчасті програми навчання, у т.ч. інтегровані в загальноосвітню систему, а також розробки і запровадження системи підготовки та підвищення професійної компетентності фахівців, керівників, відповідальних осіб місцевих органів влади в галузі автотранспорту та дорожнього руху.

Важливим напрямом діяльності у сфері забезпечення ефективності та безпеки дорожнього руху в Україні є запровадження ефективної системи управління швидкістю руху, особливо на вулично-дорожній мережі (ВДМ) міст. У країнах ЄС при таких самих загальних обмеженнях швидкості існує як мінімум трирівнева стратифікація ВДМ міст.

Інтелектуальні транспортні системи, що інформують водія про можливий ризик, стимулюють його «поведінкову адаптацію» і покликані нівелювати фактори небезпеки. Згідно із законодавством ЄС транспортна система стає «інтелектуальною», коли інформація є ключовим елементом (не зовнішнім чи випадковим) і відіграє вирішальну роль.

Учасники форуму обговорили також питання ефективності систем допомоги водієві ADAS, які інформують водія про можливі небезпеки на шляху прямування. На думку деяких експертів, системи такого типу при незаперечних перевагах можуть бути додатковим фактором ризику.

Окремим перспективним напрямом використання цих систем, зокрема ADAS Mobileye, є автоматизований аудит безпеки дорожнього руху, адже зазначена система під час руху автомобіля дозволяє автоматично фіксувати стан дорожнього покриття та розташування технічних засобів регулювання дорожнього руху.

Безумовно, що такі наукові форуми за участю представників усіх зацікавлених організацій і владних інституцій, а також узгодження нагальних питань щодо безпеки на транспорті наразі є дуже актуальними. Власне їх вирішенню і була присвячена IV міжнародна науково-практична конференція «Безпека на транспорті – основа ефективної інфраструктури: проблеми і перспективи».

О.В. Степанов,
доц. каф. ОБДР





❍ *ДО 25-РІЧЧЯ ФОТОБЮЛЕТЕНЯ*



ЛІТОПИС КАФЕДРИ У СВІТЛИНАХ

У далекі вісімдесяті закінчувалася епоха колишнього Радянського Союзу. Їй були притаманні багато як недоліків, так і певних переваг.

Щодо студентського життя, то воно було дуже насичене: навчанням і заповненими аудиторіями (пропусків майже на було); колективністю груп і курсів; частими вечорами і, куди дінешся, комсомольськими зборами, на яких соромили прогульників і відстаючих. А ще – кураторська опіка і свята з обов'язковим виходом на демонстрації, а для деяких ще й обов'язок нести (по черзі) портрети керівників партії та уряду. З досвіду свого студентського життя (55-ті – 60-ті рр.) можу з чистою совістю сказати: не любили ми цієї примусової роботи. Але партія та уряд не почули ці «дзвіночки» і продовжували тупо і вперто гнути свою лінію.

Закінчилося це погано для тієї країни. Всередині 80-х ми вже свідомо йшли в «демократичні платформи». У 1990 р. відбулися перші вільні вибори – своєрідне свято душі. А потім М.С. Горбачову, який все це дозволив, довелося розпрощатися з президентством й активною політичною діяльністю.

Настав інший час, в якому ми перебуваємо вже 29 років. Це чимало, довше ніж термін одного покоління. Як сказав один політик: «Виправдовувати «радянську владу» – означає не мати розуму, ганьбити її – не мати совісті».

Одним з елементів студентського життя у ту (радянську добу) були стінні газети. Аркуш ватману, на якому назва, замітки на злобу дня (навіть рукописні), а також фото і викривальні або жартівливі малюнки. Газети були як факультетські, так і курсові. Сказати, що вони були примусовими, було б неправдою. Я сам ніколи не випускав такі стінгазети, але причетність до них декілька разів мав. Одного разу, повертаючись переходом в старому корпусі з лекції, я опинився прямо перед стінгазетою. Глянув, а на ній «дружній шарж». В ауд. «Б» майже на останньому ряду два хлопці грають в міні-шахи. Я, звичайно, про себе трохи обурився, але по-справжньому – вже коли дома виявив такі шахи. Довелося повірити, що це саме моє прізвище красувалося під шаржем. Загалом тоді студенти не соромилися. І це було нормально.



У 1995 р. я в складі практично урядової делегації (очолював її міністр будівництва та експлуатації доріг України В.Т. Гуц) був на Всесвітньому дорожньому конгресі в Монреалі. У передчутті величі події я купив дуже дорогий на ті часи плівковий фотоапарат «Кодак». Тоді я відзняв чотири плівки. Враження від Конгресу і Монреаля були захоплюючі: 3000 делегатів, мені на 7 хв дали слово, поїздки на об'єкти, виставки і прогулянки на кораблях по вечірній затоці; концерт і урочиста вечеря. Хоч за двадцять років до того я 10 місяців пропрацював в одній з кращих дорожніх лабораторій світу в Парижі, але враження зовсім не схожі на ті. Тоді я був серед звичайних людей, а в Монреалі – серед вищої спільноти.

Тоді мені дуже захотілося поділитися своїми враженнями зі студентами. Я зробив перший фотомонтаж, який привернув їхню увагу. Мені теж сподобалася ця робота. І я вже не міг зупинитися. З тих пір упродовж року я роблю майже 200 – 250 знімків. Посвята в студенти; зустрічі з абітурієнтами в аудиторії «Д», в якій я читаю лекції з 1984 р.; лекційні заняття і численні досліди, лабораторні роботи і студентські олімпіади за матеріалами, які кафедра проводить 20 років поспіль; практичні заняття і Ночі науки; а ще – несподівані сценки з іноземними студентами (інколи вони бувають дивні: якось влітку до нас на роликах приїхав студент-камерунець); наші поважні гості та новини кафедри; зустрічі з випускниками минулих років і навіть з їхніми дітьми, чудові пейзажні фото, часто бувають і викривальні знімки. Загалом – це незапланована, але завжди пов'язана з життям студентів, кафедри та університету тематика.

Найважче в серпні з купи фотографій вибрати кращі, вдало і тематично їх розмістити і дати відповідні написи. Після всього цього відчуваєш величезне задоволення, коли бачиш студентів, які зацікавлено розглядають фотографії і впізнають себе або друзів. Так і хочеться запитати: «Ну як вам це?» Для затишку поруч ми поставили добротні лавки, а біля входу дзеркало, щоб дівчата могли поглянути на себе: «Ну як я?».

Ось так, за своє довге життя ніколи не видавши жодної стінгазети, я став кореспондентом, редактором і спонсором фотобюлетеня кафедри технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії ім. М.І. Волкова, якому вже 25 років.

З Новим роком, колеги!

В.О. Золотарьов,
зав. каф. ТДБМіХ,
проф.

❍ *ВАЖЛИВА АКЦІЯ*

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД





Нещодавно перед головним корпусом нашого університету в рамках тижня безпеки дорожнього руху відбулася акція, присвячена вшануванню пам'яті жертв дорожньо-транспортних пригод (ДТП), метою якої стало привернення уваги громадськості до проблем безпеки дорожнього руху.

Організаторами акції були ініціативна група студентів і викладачів ХНАДУ та Харківського державного автотранспортного коледжу за підтримки Управління патрульної поліції, Управління «Укртрансбезпеки» в Харківській обл. та Харківської обласної організації Товариства Червоного Хреста.

Наразі аварії на дорогах є основною причиною смерті молодих людей у віці від 15 до 29 років. За даними ООН щороку в усьому світі в ДТП гине понад 1,25 млн осіб, ще від 20 до 50 млн отримують травми різного ступеня тяжкості. Щоб нагадати людям про масштаби смертності та інвалідності в результаті аварій, закликати їх бути обережними і не забувати про тих, хто вже не з нами, і був заснований Всесвітній день пам'яті жертв ДТП.

За прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я до 2020 р. травматизм у результаті ДТП може стати третьою основною причиною загибелі або каліцтва людей. Той факт, що понад 90% випадків смерті в результаті ДТП реєструється в країнах з низьким і середнім рівнями доходів та найбільш уразливими групами населення в цих країнах є пішоходи, велосипедисти, водії дво- і триколісних моторизованих транспортних засобів та пасажири, які користуються небезпечним громадським транспортом, – свідчить про необхідність залучення уваги громадськості України до проблем безпеки дорожнього руху. Вражаючим є той факт, що за даними загальної статистики за 10 місяців поточного року на автошляхах Харківщини сталося **9379** дорожньо-транспортних пригод, з них **1430** ДТП з постраждалими, під час яких **140** осіб загинуло (на 22,8 % більше ніж за аналогічний період 2018 р.) та **1742** отримали тілесні ушкодження. За середніми показниками смертності з початку року харківський регіон випереджають тільки Київська, Дніпропетровська, Житомирська та Львівська області. Серед основних причин аварій – порушення правил проїзду перехресть, недотримання правил безпечної дистанції, порушення правил маневрування, перевищення допустимої швидкості руху, керування транспортними засобами в стані алкогольного сп'яніння тощо. Для порівняння, в Естонії, яка за площею дорівнює приблизно Харківській області, за увесь 2018 р. дорожньо-транспортні пригоди забрали життя 67 осіб. Такий стан речей є сигналом не тільки для служб і відомств, що відповідають за стан безпеки на дорогах, але й для представників громадянського суспільства.

Під час цьогорічної акції працював вільний мікрофон, демонстраційні майданчики патрульної поліції та «Укртрансбезпеки». Представники Харківської обласної організації Червоного Хреста провели майстер-клас з надання первинної домедичної допомоги. На місце ДТП швидка прибуває в середньому за 10 – 15 хв. Саме тому важливо надати первинну допомогу людині до приїзду медиків, адже це може врятувати їй життя. Зупинити кровотечу і реанімувати потерпілого, у якого сталася зупинка дихання, – це базові навички, якими повинен володіти кожен. За статистикою, із 100 загиблих у випадках надзвичайних ситуацій кожного п'ятого (тобто 20 осіб), можна було врятувати, якби поряд знаходилась людина, яка володіє прийомами надання першої допомоги і вміє правильно оцінити ситуацію.



Пам'ять людей, які загинули в ДТП, було вшановано хвилиною мовчання та флешмобною ходою, що імітує транспортні потоки, із запаленням свічок.

В акції разом із студентами і викладачами ХНАДУ та Харківського державного автотранспортного коледжу взяли також участь студенти Харківського торгівельно-економічного інституту, учні та вчителі ЗОШ №36, представники бізнесу у галузі транспорту, а також небайдужі до проблем безпеки дорожнього руху громадяни.

Т.Т. Токмиленко,
ст. викл.
каф. ТСіЛ

❍ *АКТУАЛЬНО*



БЕЗПЕКА ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПАСАЖИРІВ І ВАНТАЖІВ

Автомобільний транспорт – одна з найвагоміших складових транспортної системи України. Його частка у перевезенні вантажів транспортом загального користування становить 70%, пасажирів – 50 %.

Нині автомобільний транспорт у цілому задовольняє потреби економіки та населення у перевезеннях, однак за останні роки виникла низка нових проблем, що потребують системного аналізу та вжиття відповідних заходів щодо забезпечення розвитку галузі.

Проблема забезпечення безпеки дорожнього руху на автомобільному транспорті визнана в Україні однією із нагальних, що стоять перед суспільством і державою, та має важливе соціальне, економічне і демографічне значення.

Щорічно в Україні відбувається понад 100 тисяч дорожньо-транспортних пригод, в яких гине майже три тисячі осіб і до 30 тисяч отримують поранення. Забезпечення безпеки дорожнього руху є складним і масштабним комплексом заходів, які здійснюються на різних рівнях управління автомобільним транспортом. Нагальною проблемою залишається також і низький рівень технологій перевезень вантажів, що призводить до збільшення витрат на ці перевезення.

Наразі відсутні централізовані форми обслуговування вантажоодержувачів автомобільними перевізниками. Як показав аналіз численних досліджень, безпека перевезень безпосередньо залежить від безпеки дорожнього руху. Оновлення рухомого складу автомобільного транспорту відбувається повільними темпами, що призводить до аварійних ситуацій – із загальної кількості транспортних засобів майже 70% рухомого складу є технічно та/або морально застарілими.

Структура парку автобусів та вантажних автомобілів є неоптимальною, більшість транспортних засобів за своєю конструкцією, пасажиромісткістю, вантажністю, типами кузова, класом комфортності, видами спожитого палива, питомими витратами палива та екологічністю не відповідає сучасним вимогам. Саме через ці показники рівень безпеки перевезення пасажирів і вантажів знижується.

Науковцями ХНАДУ розроблено унікальні пристрої і пристосування, що убезпечують водіїв та пасажирів від різних видів уражень при ДТП і шкідливих факторів електромагнітних випромінювань.

Зараз однією з найбільших небезпек є електромагнітні поля, що викликають додаткову іонізацію плазми крові, змінюють провідність клітин, еритроцитів і лімфоцитів, а також здійснюють на організм людини великий негативний вплив.



В електромобілях магнітні поля (МП) генеруються струмами, що течуть по струмових системах (проводи та кабелі) транспортного засобу точно так, як і в інших видах електротранспорту. Тому МП у всіх транспортних системах, що працюють на електричному струмі, мають схожі риси. Безпосередніми джерелами МП в електротранспорті (зокрема в електромобілі) є тягові електродвигуни, батареї, інвертори, блоки управління, струмонесучі елементи та різне електрообладнання: пускогальмівний опір, групові перемикачі, реостатні блоки, електричні ланцюги вентиляції, освітлення, кондиціонування, обігрів тощо. Електронні пристрої на борту також є джерелами електромагнітного випромінювання (як правило, більш високочастотного ніж МП), що пов'язано зі змінами режиму руху електротранспорту.

До середини XX ст. вчені просто-напросто не звертали уваги на «електромагнітний смог». Вважалося, що «слабкі» поля з частотами менше 300 Гц типові для нашого оточення, близькі до магнітного поля Землі і не можуть становити небезпеку для людини. Однак при перевищенні гранично-допустимого рівня (ГДР) впливу на людину електромагнітних полів (норма 0,2 мкТл за закордонними джерелами) водії гібридного та електромобіля стають дратівливими, втрачають орієнтацію, слабшає їхня увага та збільшується кількість випадків дорожньо-транспортних пригод, навіть з летальним результатом.

На думку завідувача лабораторії моніторингу радіаційних умов середовища проживання екіпажів пілотованих космічних апаратів «ІМБП» Володимира Цетліна, ми стоїмо на порозі нової електромагнітної реальності, для якої людський організм ще не виробив еволюційних засобів захисту.

Так званий «зелений» транспорт підкидає серйозні проблеми з екологією. І якщо наївні міркування про нешкідливість електрокарів візьмуть силу, то красива казка про «зелений транспорт» перетвориться в страшну антиутопію. Чистим повинно бути не тільки повітря, але й електромагнітний фон.

Науковцями кафедр автомобільної електроніки (зав. каф. проф. О.В. Бажинов) і метрології та безпеки життєдіяльності (зав. каф. проф. О.В. Полярус) з метою підвищення ефективності, енергоефективного використання та безпеки при експлуатації транспортних засобів до Міністерства освіти та науки України у листопаді подано заявку на участь у конкурсі науково-технічних розробок за державним замовленням за темою: «Методологія енергоефективного використання гібридних та електромобілів за рахунок зменшення електромагнітного випромінювання на зовнішнє середовище». Ми дуже сподіваємося, що проблема, яка хвилює усю світову спільноту, зацікавить і наше керівництво, і керманичів МОН України, адже наша робота спрямована на поліпшення безпечних умов при перевезенні пасажирів, експлуатації та ремонті автомобільного транспорту і дотримання правил дорожнього руху.

Крім того, з метою зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод необхідно враховувати аналіз причин виникнення ДТП, місця їх концентрації, а також вжити заходи щодо їх запобігання. Звичайно, що все це законодавчі та прописні істини, які зрозумілі кожному законослухняному водієві і пішоходу. А як же бути з порушниками правил дорожнього руху? Штрафи на них не діють, відстрочка у позбавленні прав на керування автотранспортом за порушення правил дорожнього руху не приводять до бажаних результатів. Що ж далі?

Дотримання правил дорожнього руху і безпека пасажирів та пішоходів – це беззаперечний факт в усьому світі. Вченими вже впроваджено в дію багато розробок щодо безпеки транспорту. Наприклад, при перевищенні швидкості вище допустимої автоматика автомобіля самостійно вимикає двигун. Світлофори на перехрестях так само обладнуються відповідними пристроями, які вимикають двигун автомобіля при перевищенні їх руху. Але автомобіль летить зі швидкістю 100, 200 і вище км/год і ми не встигаємо навіть «оком моргнути», як ДТП вже скоєно.

Тож усі разом ми маємо подумати і запропонувати найефективніші заходи і технічні рішення, які захистять нас від злісних порушників правил дорожнього руху!

М.М. Кравцов,
доц. каф. МБЖД;
Юлія Ізотова,
ст. гр. ЕП-21-18

❍ *ДЕКАДА УКРАЇНОЗНАВСТВА*





НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СЕМІНАР

Науково-методичний захід наживо та дистанційно поєднав понад п'ятдесят науково-педагогічних працівників вишів всієї України і традиційно розпочався з привітання з початком плідної роботи начальника навчального відділу проф. М.Д. Касліна, а також проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Г.І. Тохтаря.

Надалі, попри всі традиційні речі подібних семінарів, відбувся відвертий діалог українських і зарубіжних колег про реалії і перспективи викладання гуманітарної (українознавчої) компоненти в технічних ЗВО. Учасниками дискусії були зав. каф. українознавства ХНУ ім. В.Н. Каразіна проф. Д.М. Чорний; зав. каф. суспільних та гуманітарних дисциплін ХДУХіТ проф. А.С. Міносян; зав. каф. мовної підготовки, педагогіки та психології ХНУМГ ім. О.М. Бекетова проф. О.О. Резван; зав. каф. історії України ХНПУ ім. Г.С. Сковороди доц. О.О. Ніколаєнко; доц. каф. українознавства ХНУ ім. В.Н. Каразіна А.М. Домановський; проф. каф. українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХПІ» Л.П. Савченко; проф. каф. суспільних та гуманітарних дисциплін ХДУХіТ С.М. Руденко; доц. каф. мовної підготовки, педагогіки і психології ХНУМГ ім. О.М. Бекетова О.О. Тєлєжкіна; ст. викл. каф. українознавства ХНУРЕ, заст. декана ФНІГ А.В. Сергієва. Через скайп-зв'язок до нашої дискусії долучилася і доктор Я.М. Остапенко, яка наразі працює в державному навчальному закладі Австралії – Monash Universiti.

Учасники науково-методичного семінару обговорили низку проблемних і ризикових для дисциплін українознавчого циклу питань, зініційованих і переважно підтриманих перш за все гарантами освітніх програм, без консультативного доробку і пропозицій гуманітаріїв. Зіставлено український та австралійський досвід у побудові й трансформації навчальних програм, осучасненні вимог до постаті викладача й новизні підходів до оцінювання знань студентів. Тішимося думкою, що ухвала семінару таки знайде своє чільне місце в нормативній базі освітнього законодавства України.

Програму семінару з анотаціями доповідей та інформацією про учасників можна подивитися на сайті кафедри українознавства:

https://fts.khadi.kharkov.ua/kafedri/ukrajinoznavstva/news/stattja/article/programa-vseukrajinskogo-naukovo-metodichnogo-seminaru05122019/

Н.В. Нікуліна,
зав. каф. українознавства,
доцент



ТЕМАТИЧНИЙ ЗАХІД

Нещодавно у рамках декади українознавства студенти групи МК-11-19 відвідали Харківський художній музей, де проходила персональна виставка талановитого харківського фотографа Олексія Самойленка «Історія України: пізній палеоліт».

Ця виставка дивує глядача тим, що при роботі над колекційним виданням автор використовував артефакти, сфотографовані ним у різних музеях Харкова. На представлених фото рідкісні предмети, які залишили сучасним українцям племена, що жили в епоху пізнього палеоліту.

Олексій Самойленко знайомить глядача із зародженням перших ознак релігії та появою вірувань, пояснюючи тісний зв'язок людей з живою і неживою природою. Він трансформує візуальне зображення місцевості на прикладі знайдених на стоянках карт, зроблених руками людей, а також сприйняття побуту і навколишнього середовища того періоду.

Усі разом ми також оглянули зали, в яких розташовані постійні експозиції українського народного мистецтва та картини сучасних художників.

Ю.В. Бугаєвська, викл. каф. українознавства

Україна козацька

У рамках декади кафедри українознавства студенти нашої групи відвідали виставку «Україна козацька: погляд крізь століття», що наразі демонструється в історичному музеї ім. М.Ф. Сумцова.

Перегляд виставки, організований доц. кафедри українознавства Н.П. Олешко, приємно вразив нас.

Усім нам було дійсно цікаво дізнатися більше про славну історію українського козацтва, адже ми на власні очі побачили стародавні реліквії, що знаходяться лише у нашому музеї: шаблі, покриті дорогоцінним камінням та інкрустацією; порохівниці та бунчуки; Євангеліє, оздоблене сріблом і позолотою, а також інші історичні артефакти. Але найбільше нас вразили козацькі хоругви і козацький прапор часів Івана Мазепи, що збереглися до наших днів.

Завдяки відвідуванню музею та знайомству з експозицією ми отримали нову інформацію, нові знання і гордість за наше минуле.

Євген Журавльов,
гр. АЕ-11-19



❍ *ДЕКАДА УКРАЇНОЗНАВСТВА*

У театральній залі



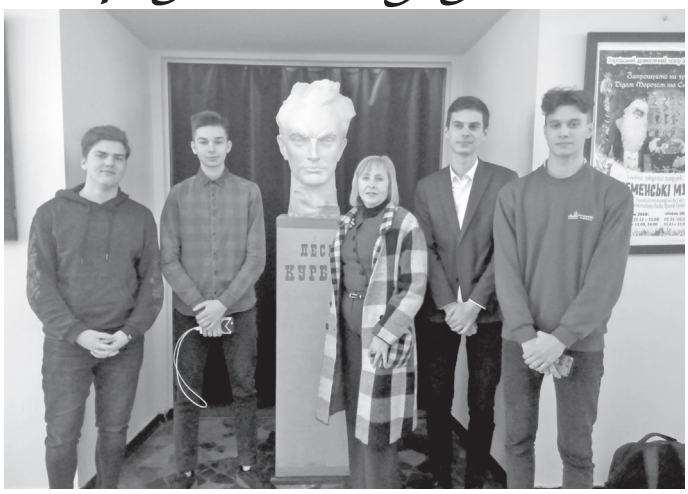
Нещодавно у рамках декади українознавства студенти першого курсу різних факультетів разом із викладачами кафедри відвідали театр ім. Т.Г. Шевченка, де подивилися гостросюжетну комедію «Блез» за твором французького автора Клода Маньє і постановкою О. Русова.

Сюжет вистави досить цікавий та повчальний для сучасної молоді. Бідний молодий художник Блез робить усе можливе, щоби одружитися з багатою нелюбою донькою бізнесмена, але все відбувається всупереч його розрахункам.

Вистава побудована на комічних життєвих ситуаціях, непорозуміннях і помилкових діях героїв.

Атмосфера веселої комедії змусила усіх нас хоча б на деякий час забути про свої проблеми завдяки вдалому гумору та тонкій іронії.

Валерія Цема, гр. ЕП-11-19







УКРАЇНА – ЦЕ МИ!

Традиційно наприкінці року упродовж десяти днів колектив кафедри українознавства проводить тематичну декаду, організовуючи для студентів першого курсу різні культурно-мистецькі заходи. Не став виключенням і цей рік.

Під час цьогорічної декади на сайті кафедри українознавства було розміщено студентські інтернет-листівки «Вислови про Україну відомих людей», організоване доц. Н.П. Книшенко за участю всіх викладачів кафедри. У цьому заході взяли участь студенти ДБФ, ФТС, ФУБ та механічного факультетів. У листівках містилися фото наших відомих співвітчизників та їх вислови про Україну. Доц. В.С. Золотарьов підготував літературну інтернет-композицію «Історія нескорених в іменах героїв АТО – ООС».

Упродовж декади діяла етнографічна виставка «Вишивані скарби кафедри українознавства», організована зав. кабінетом Л.Ф. Черновою, де було представлено експонати, створені руками студентів-гуртківців під її керівництвом. Вона також організувала відвідування студентами літературного музею.

Доц. Л.А. Прилуцька для іноземних студентів організувала екскурсію по галереях Харкова, де вони познайомилися з українською культурою та мистецтвом.

Позитивний настрій і жваве обговорення викликала у студентського загалу сучасна комедійна вистава Харківського драматичного театру ім. Тараса Шевченка «Блез», культпохід на яку під керівництвом зав. каф. Н.В. Нікуліної організували доц. Н.П. Книшенко та Ю.В. Бугаєвська за участю всіх працівників кафедри.

Разом із доц. Ю.В. Бугаєвською студенти побували у художньому музеї на виставці «Історія України: пізній палеоліт», де познайомилися із фотомистецтвом талановитого харківського фотографа Олексія Самойленка. Зібравши цінну інформацію в різних музеях України, автор представив глядачеві свій погляд на епоху палеоліту.

У гуртожитку №1 проведено День кафедри «Гумор рятує світ», що організував доц. В.С. Золотарьов, під час якого відбулася творча зустріч студентів із гумористом Валерієм Ковальовим. Всі учасники цього заходу отримали позитивні емоції та прекрасний настрій.

У рамках декади українознавства студенти автомобільного факультету побували в історичному музеї ім. М.Ф. Сумцова на виставці «Україна козацька: погляд крізь століття», організованій доц. Н.П. Олешко, де вони побачили унікальні експонати XVII – XVIII ст., зокрема зброю та козацькі хоругви.

Закінчилася наша традиційна щорічна декада заключним концертом під назвою «Мова як музика, мелодика, фарби, буття…», організованим зав. каф. Н.В. Нікуліною та доц. Н.П. Олешко і. Н.П. Книшенко. Чудовий концерт у національних традиціях допомогли провести магістрантка факультету управління та бізнесу Галина Бреславець і фахівець з організації дозвілля студклубу та аспірантка факультету культурології Харківської державної академії культури Анастасія Біленька, а також інструктор з культурно-масової роботи студентської профспілки О.М. Лісконог.

Наше свято прикрасили чудові виступи професійного танцювального ансамблю та співаків ЦДЮТ №1 (на запрошення доц. Н.П. Книшенко). Глядачам також припали до душі і виступи наших талановитих студентів, з вуст яких звучала чарівна й милозвучна українська мова. Від побаченого і почутого усі вкотре отримали велике задоволення.

Н.П. Олешко,
доц. каф. українознавства

❍ *ЛІКАРІ ЗАСТЕРІГАЮТЬ*

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ ЗІ СНІДОМ

Здоровий спосіб життя та зміцнення здоров'я – головна складова на шляху покращення якості життя. Починаючи з 1988 р. першого грудня громадськість планети відзначає Всесвітній день боротьби зі СНІДом.

Символ боротьби зі СНІДом – червона стрічка, без якої зараз не проходить жодна тематична акція. Сама стрічка, як символ розуміння та солідарності в цій нерівній боротьбі, була взята на озброєння з весни 1991 року. Ця ідея належала американському художнику з нетрадиційною орієнтацією Франку Муру. Він проживав у провінційному містечку штату Нью-Йорк, де одна сім'я (його сусіди), що сподівалася на благополучне повернення своєї доньки – військового солдата з Перської затоки, носила подібні стрічки, але жовтого кольору.

Перший випадок синдрому набутого імунодефіциту (СНІДу) був зафіксований в США у 1981 р. Синдром набутого імунодефіциту – це набір симптомів (фізичних проявів організму), що свідчать про наявність імунодефіциту – враження імунної системи. А слово «набутий» говорить про те, що даний стан не є вродженим. СНІД – це остання стадія захворювання, що називається Віл-інфекція і викликана вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ).

За даними ВООЗ на кінець 2018 р. у світі налічувалося приблизно 37,9 млн осіб з ВІЛ-інфекцією, а 1,7 млн – придбали ВІЛ-інфекцію у 2018 р. Нині СНІД забрав понад 32 млн людських життів. У 2018 р. від причин, пов'язаних з ВІЛ, у всьому світі померло 770 000 чоловік. Найбільш ураженим регіоном є африканський, на який припадає майже дві третини від загальної кількості нових випадків інфікування ВІЛ.

Згідно з оцінками зараз лише 79% людей з ВІЛ знають про свій статус. Станом на 01.10.2019 р. на Харківщині зареєстровано 483 ВІЛ-інфікованих громадян України та один іноземець (всього 484 особи), у т.ч. серед вперше зареєстрованих інфікованих у поточному році – 54 серопозитивних дитини (2018 р. – 68 дітей). Переважним шляхом зараження ВІЛ у звітному році є статевий шлях – 53,6%, парентеральним шляхом через введення наркотичних речовин інфікувалися 34,6% (2018 р. – 23,3%).

Діагноз СНІД у поточному році встановлено 200 хворим (2018 р. – 217). За 2019 р. вже померло 97 хворих на СНІД, у т.ч. від СНІДу – 65 осіб (2018 р. – 60 осіб).

Всього станом на 01.10.2019 р. під диспансерним наглядом в області знаходиться 4 798 громадян України і 18 іноземців. Найвищі показники поширеності ВІЛ-інфекції в Лозівському р-ні – 314 осіб, Балаклійському – 301 особа, Харківському – 241особа, Первомайському – 146 осіб.

Ми не повинні закривати очі на проблему ВІЛ-інфекції, адже сьогодні у групі ризику кожен із нас. Зараз ВІЛ вже не є страшним діагнозом, адже своєчасне призначення лікування сприяє тому, що ВІЛ-позитивні люди живуть довгим та повноцінним життям. Проводячи такі акції, ми не



тільки закликаємо молодь вести здоровий спосіб життя, але й звертаємо увагу на тих, хто вже зіштовхнувся з цією проблемою та потребує нашої підтримки.

Віл-інфекція – це захворювання, характерне виняткова для людини, єдиними джерелами її збудника (ВІЛ) служать вірусоносій і хворий на СНІД. Майже у всіх біологічних рідинах людського організму можуть бути присутніми віруси або їх частинки (віріони). На сьогодні випадки СНІДу зареєстровані у всіх країнах світу, а ситуація, що склалася, оцінюється фахівцями як пандемія – епідемія, що уразила всю планету.

Проникнення ВІЛ в організм відбувається абсолютно непомітно. Ні той, хто одержує вірус, ні той, хто заражений, не можуть відчути, як вірус переходить з тіла в тіло.

У більшості людей зараження ВІЛ дуже довгий час не приводить до яких-небудь хворобливих проявів. Вірус поволі руйнує імунну систему. З моменту зараження до появи симптомів імунодефіциту може пройти від 3 до 12 років. Весь цей час ВІЛ-інфікована людина відчуває себе добре і може навіть не підозрювати, що заражена.

Вірус може знаходитися в багатьох тканинах організму людини. Але для того щоб перейти від однієї людини до іншої, вірусу потрібно бути в рідинах, якими люди обмінюються, і саме там його міститься найбільше.

Цими рідинами є:

1. Кров (найвищий вміст ВІЛ);
2. Сперма (високий вміст ВІЛ);
3. Вагинальні секрети (високий вміст ВІЛ);
4. Грудне молоко (високий вміст ВІЛ).

Зараження ВІЛ-інфекцією може відбутися тоді, коли в організм людини потрапляють вищеназвані рідини іншої людини, інфікованої ВІЛ.

Це можливо за таких умов:

1. При використанні для ін'єкцій наркотиків нестерильних шприців і голок.
2. При переливанні цілої крові або її частин.
3. При використанні для процедур нестерильного медичного обладнання, що зберегло сліди рідин попереднього пацієнта (голки і шприци, гінекологічне і стоматологічне обладнання).
4. Під час проникаючих сексуальних контактів (вагинальних, анальних, оральних) без використання презерватива.
5. Від матері дитині під час вагітності, пологів або годування грудьми.

Немає ризику зараження через повітря, при контакті із сльозами, потом чи з сечею ВІЛ-інфікованого. Також немає ризику при побутових контактах з ВІЛ-інфікованою людиною (при обіймах, користуванні спільним посудом, перебуванні в одному басейні, користуванні одним туалетом).

Перші три способи зараження носять назву парентерального шляху передачі.

Вірогідність передачі ВІЛ з кров'ю залежить від частоти введення крові, від стадії ВІЛ-інфекції у донора та об'єму введеної людині крові. Існує мінімальна доза вірусу, що заражає, мінімальний об'єм крові, що вводиться.

При обміні голками між наркоманами на голці міститься майже 10 – 100 мкл крові, чого цілком вистачає, щоб одержати кількість вірусу, достатню для зараження ВІЛ-інфекцією.

Парентеральний шлях зараження ВІЛ реалізується в широкому масштабі наркоманами, що вводять наркотичні препарати внутрішньовенно, підшкірно або внутрішньом'язово. Ця категорія наркоманів часто використовує один і той же шприц, а часто і одну й ту ж голку. Якщо в одному випадку наркоман знає того, з ким він разом користується голкою, то в іншому всі численні користувачі йому абсолютно незнайомі. Враховуючи, що потреба в повторних введеннях наркотика може виникати у наркоманів кожні 4 – 6 годин, легко собі уявити якому величезному ризику заразитися ВІЛ піддає себе такий наркоман. Ретроспективний аналіз сироваток показав, що перші заражені ВІЛ наркомани з'явилися у Нью-Йорку в 1978 р., Італії – у 1979 р., Німеччині – у 1982 р., Україні – в 1995 р. Із загального числа зареєстрованих ВІЛ-інфікованих в Україні – 82% склали особи, що вживають наркотики ін'єкційним шляхом. Інфікованість наркоманів у Нью-Йорку зросла через два роки після виявлення перших інфікованих до 40%, в Едінбургу – до 50%, в Мілані – до 50%. Ясно, що темпи ураження наркоманів ВІЛ колосальні.

Застосування ін'єкційних наркотиків викликає певну кількість розладів, клінічна картина яких схожа з симптомами гострої стадії ВІЛ-інфекції, що утрудняє виявлення ВІЛ-інфікованих. Серед опортуністичних інфекцій в ін'єкційних наркоманів частіше ніж у гомосексуалістів зустрічається пневмонія: у 70% випадків проти 45%.

Ми сподіваємося, що одного разу можна буде сказати – зі СНІДом покінчено. Висловлюємо глибоке співчуття всім, хто втратив своїх близьких і друзів від цієї віроломної хвороби. Бажаємо підбадьорення і надії всім, хто переносить цю хворобу на собі, – залишатися в живих, адже життя не відвернулося від вас, воно лише нагадало про себе.

Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КНП «МСЛ» ХМР,
лікар-терапевт ХНАДУ

❍ *ОФІЦІЙНО*

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Одинадцятого грудня під головуванням проф. М.Д. Касліна відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Розробка комплексу заходів щодо ефективного функціонування Центру освітніх послуг (ЦОП) за усіма напрямами діяльності.

Заслухавши доповідь директора ЦОП доц. О.М. Лушнікової про розробку комплексу заходів щодо його роботи, методична рада відзначає, що головні показники, а саме: кількість слухачів та обсяги фінансування, які планувалися на 2018 – 2019 н.р., виконані повністю. За останні роки стабілізувався контингент слухачів підвищення кваліфікації, а прийом до магістратури і на рівень бакалавр у порівнянні з минулим роком збільшився на 20%. Після об'єднання Центру підвищення кваліфікації та післядипломної освіти з Центром заочного та дистанційного навчання фінансові показники ЦОП становлять понад п'ять млн грн. Загальна кількість слухачів наразі (2019 – 2020 н.р.) складає 1274 особи. Ефективність роботи залежить від комплексу факторів, декотрі з яких негативно впливають на роботу Центру освітніх послуг.

Слід звернути увагу на певні ризики:

– прийом у 2020 р. на перший рівень підготовки (бакалавр) після коледжів і технікумів та другий (магістр) рівень підготовки (у зв'язку зі змінами прийому та введення Єдиного вступного іспиту для всіх спеціальностей);

– послаблення (за об'єктивними причинами) зворотних зв'язків з підприємствами-стейкхолдерами (зокрема дорожньої галузі) щодо формування контингенту слухачів курсів підвищення кваліфікації;

– повільно ведеться робота із забезпечення навчального процесу сучасними технологіями навчання (дистанційні курси тощо).

Ці питання потребують спільної роботи усіх підрозділів ХНАДУ, які впливають на процеси вирішення проблемних питань.

В обговоренні першого питання взяли участь проф. В.М. Кухаренко, Н.В. Внукова, В.Г. Шинкаренко і М.Д. Каслін.

2. Підсумки самоаналізу кафедр і факультетів.

Заслухавши доповідь начальника навчального відділу проф. М.Д. Касліна, методична рада відзначає, що відповідно до розпорядження першого проректора проф. С.Я. Ходирєва в університеті було проведено комплексну перевірку кафедр усіх факультетів і деканатів у зв'язку з початком навчального року відповідно до затвердженої програми.

Усі перевіряючі працювали за графіком та своєчасно (до 09.12.2019 р.) надали звіти за підсумками проведеної перевірки.

Навчальний відділ також проводив перевірку наявності робочих програм навчальних дисциплін. За результатами перевірки виявлено деякі зауваження, які необхідно усунути найближчим часом.

В обговоренні цього питання взяли участь проф. В.Г. Шинкаренко і Н.В. Внукова та доц. Ю.В. Рукавишніков і О.О. Догадайло.

3. Підсумки за першим етапом акредитації освітньо-професійних програм.

Заслухавши доповідь начальника відділу акредитації, стандартизації та якості навчання доц. А.І. Коробка та обговоривши сильні і слабкі сторони за критеріями оцінки освітніх програм, що були виявлені експертами під час акредитаційної експертизи освітніх програм, методична рада відзначає, що акредитація освітніх програм є невід'ємним фактором для збереження університетом своїх позицій на ринку освітніх послуг та сприятиме ефективнішій інтеграції в Європейський освітній простір.

В обговоренні цього питання взяли участь доц. Ю.О. Костенко і проф. Н.В. Внукова.

У різному було надано інформацію:

1. Представлення до вченого звання професора кафедри двигунів внутрішнього згоряння О.В. Грицюка та доцента цієї ж кафедри А.П. Кузьменка (доц. С.І. Поваляєв).

2. Розгляд форми силабусів та анотацій навчальних дисциплін (проф. М.Д. Каслін).

3. Розгляд форм екзаменаційних білетів та тестових завдань (доц. Д.П. Лабенко).

О.М. Харківська,
секретар методради

❍ *ВІТАЄМО*

Віктора Миколайовича Нефьодова – заступника декана факультету транспортних систем.

Катерину Вікторівну Бережну – доцента кафедри мостів, конструкцій та будівельної механіки.

Наталію Олександрівну Семченко – доцента кафедри організації та безпеки дорожнього руху.

Ганну Миколаївну Желновач – доцента кафедри екології.

Людмилу Іванівну Ковальчук – провідного економіста бухгалтерської служби.

Дар'ю Володимирівну Євсюкову – завідувача кабінету кафедри іноземних мов.

Ганну Павлівну Гейко – інженера 1 категорії лабораторії інноваційних технологій освіти.

Вітаємо ювілярів

(які народилися у грудні)



Тетяну Володимирівну Коваль – сторожа відділу охорони.

Олександра Васильовича Наришкіна – столяра 3 розряду гуртожитків №2 і №5.

Миколу Федоровича Матвєєнка – слюсаря-сантехніка 5 розряду експлуатаційно-технічного відділу.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, міцного здоров'я і щастя, успіхів у Вашій нелегкій праці і великих здобутків!

Колектив ХНАДУ

❍ *ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД*

ЖІНКИ В ТЕХНІЦІ ТА ІТ



Нещодавно двом студенткам кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки механічного факультету Євгенії Сахно та Олександрі Півнєвій, а також спеціалісту міжнародного відділу Катерині Даниленко, які вибороли грант європейского проєкту «IT for SHE», випала унікальна можливість взяти участь у IT-конференції «Woman in Tech Summit».

Ця найбільша технічна та жіноча конференція в Європі, яка цьогоріч відбулася у Варшаві, зібрала понад 3500 учасниць з усього світу. У роботі заходу взяли участь 35 країн і 160 доповідачів з усього світу, серед яких були вчені та керівники великих технологічних компаній, активісти і стартапи.

У програмі заходу було 80 воркшопів та 150 сеансів наставництва, де взяли участь вчені з Гарварду, Стенфорду та Оксфорду, а кібербезпека стала однією з ключових тем зустрічі.

У рамках конференції дванадцять найвідоміших високотехнологічних компаній, серед яких Amazon, Google та Facebook, провели захід «Tech Warsaw Welcome».

До речі, спеціальним гостем зустрічі була 26-річна фізик з Гарварду Сабрина Гонсалес Пастерскі, яка є однією із найрозумніших представниць молодого покоління.



Під час конференції учасники поспілкувалися з представниками багатьох європейських компаній щодо можливостей працевлаштування, стажування та перспектив кар'єрного зростання.

Найцікавішими виявилися воркшопи і лекції з питань 5G, штучного інтелекту, інтернету речей, машинного навчання та Big Data.

Доповідачі обговорили як глобальні питання, так і важливі теми майбутнього галузі інформаційних технологій для жінок. Під час заходу учасники набули нові професійні знайомства, дізналися про сучасні новації в IT-індустрії та отримали приємні враження.

Наразі в галузі IT гендерний дисбаланс все ще великий, саме тому організатори приділили значну увагу та запросили жінок, які спеціалізуються на різних аспектах кібербезпеки і технологій.

Висловлюємо щиру подяку керівництву університету та кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки за надану можливість взяти участь у цій конференції.

С.М. Шуляков,
асист. каф. КТМ

❍ *ТРАДИЦІЙНИЙ ЗАХІД*

ПЛАНЕТА ХНАДУ

Нещодавно колектив факультету підготовки іноземних громадян провів традиційний захід «Планета ХНАДУ», який зібрав не лише іноземних студентів, представників ректорату, поважних гостей, але й поціновувачів мистецтва.

До присутніх в залі зі словами привітання звернулися проректор з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків Г.І. Тохтар, декан ФПІГ В.М. Кудрявцев, а також завідувачки кафедр філології та лінгводидактики Л.С. Безкоровайна і мовної підготовки Н.С. Моргунова.

На нинішній святковий захід до нас завітала і делегація з Азербайджанського архітектурно-технічного університету на чолі з деканом транспортного факультету паном Ельчін Юсіфзаде, який щиросердно привітав іноземних студентів нашого вишу, побажавши їм великих успіхів у навчанні та громадській діяльності.

Під час цьогорічного концерту іноземних студентів привітав також відмінник навчання із Марокко магістр Ільяс Буфкрі, який подякував першокурсникам за те, що для здобуття вищої освіти вони обрали саме ХНАДУ.

Під час уроку-концерту іноземні студенти під керівництвом доцента кафедри мовної підготовки С.О. Приходько подарували присутнім чудові музичні композиції вісьмома мовами, які супроводжувалися вдало підібраними відеопрезентаціями. Веселі й сентиментальні пісні, гра на гітарі та



чудовий виступ дебютантів – першокурсників механічного факультету і студентів підготовчого відділення ФПІГ приємно вразили всіх присутніх.

Насамкінець цьогорічного заходу його організатори вручили іноземним студентам почесні грамоти за активну участь у концерті, усі учасники якого вкотре переконалися, що, незалежно від кольору шкіри і розрізу очей, любов, повага і дружба завжди перемагають.

Приємно, що згуртований колектив ФПІГ надає іноземним студентам можливість збиратися великою інтернаціональною родиною у спільному дружньому домі ХНАДУ, щоби, незважаючи на життєві негаразди, дарувати один одному чудовий настрій.

Яскравим підтвердженням цього і став концерт «Планета ХНАДУ – 2019».

Наш кор.

❍ *КОНКУРС КРАСИ*







МІС ХНАДУ 2019

Нещодавно в нашому університеті відбувся конкурс краси «Міс ХНАДУ 2019», який пройшов в улюбленому клубі молоді «Bolero».

З давніх-давен наша Україна славиться своїми красунями. Їм завжди були притаманні неповторна врода і ввічливість, розум і харизма. Ці риси притаманні і нашим учасницям, які представляли свої факультети на цьогорічному конкурсі краси: Ванессі Калиниченко (АФ), Анні Середі (ДБФ), Аміні Гуртовенко (МФ), Дарині Чупеті (ФУБ) та Олені Ляшенко (ФТС).

Конкурсна програма була підготовлена командою студентської ради нашого вишу, під час якої дівчата продемонстрували високий рівень артистизму і грації. Скринька скарбів і талантів наших красунь на цьому заході була розкрита повністю, тож численні глядачі були у захваті від їхніх виступів. Кожна з учасниць заслуговувала на перемогу в конкурсі краси, але пальма першості дісталася лише одній.

Після тривалої дискусії члени неупередженого журі п'яте місце віддали Ванессі Калиниченко, четверте місце виборола Олена Ляшенко і третє місце посіла Аміна Гуртовенко.

Почесне ж друге місце і титул Віце Міс здобула Анна Середа, а переможницею конкурсу та Міс ХНАДУ 2019 стала Дарина Чупета.

Під час цього конкурсу усі ми вкотре переконалися, що наші дівчата найчарівніші, найталановитіші, найдобріші та найпривабливіші.

Палко вітаємо наших красунь і красно дякуємо їм за участь у конкурсі, під час якого вони набули безцінний досвід роботи на подіумі.

Денис Качан, студкор студради

❍ *ДОБРОЧИННІСТЬ*

ДЕНЬ ДОНОРА

Наприкінці листопада за ініціативи студентської профспілки та студради в університеті пройшла традиційна щорічна акція День донора, у якій мали змогу взяти участь студенти і співробітники віком від 18 років і вагою не менше 50 кілограмів та які пройшли відповідне медичне обстеження.

Приємно, що ця вкрай важлива благодійна акція з кожним роком набуває все більшої популярності серед університетської спільноти. Усі цьогорічні учасники задоволені якістю проведення Дня донора і належними умовами, а студенти після здачі крові мали два вихідних, отримали кошти та безкоштовний обід в університетській їдальні.

Кожен учасник Дня донора дуже добре усвідомлював і розумів, що це вкрай важливо, адже може допомогти людині врятувати їй життя.

Шановні студенти, пам'ятаймо про те, що активна участь у благодійних акціях, які допомагають тим, хто цього потребує, дуже важлива для кожного з нас, адже добро завжди повертається.

Денис Качан, студкор студради





ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС

Нещодавно відбулися Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з настільного тенісу.

У Спартакіаді «Першокурсник» перше місце виборов ДБФ, друге – ФУБ, третє – МФ, четверте – ФТС і п'яте місце – АФ.

Перемогу у Спартакіаді Університету здобув ФТС, друге місце посів МФ, третє – ДБФ, четверте – АФ і п'яте – ФУБ.

У Спартакіаді «Здоров'я» перше місце дісталося ФТС, друге – МФ, третє – ФУБ, четверте – ДБФ і п'яте місце – АФ.

ШАШКИ

У листопаді пройшли Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з шашок.

За результатами цих змагань першість у Спартакіаді «Першокурсник» виборов ФУБ, друге місце – ДБФ, третє – ФТС, четверте – МФ і п'яте місце – АФ.

У Спартакіаді Університету перше місце здобув ФТС, друге – ДБФ, третє – МФ, четверте – АФ і п'яте місце дісталося ФУБ.



Переможцем Спартакіади «Здоров'я» став ФУБ, друге місце виборов МФ і третє місце посів ФТС.

МІНІ-ФУТБОЛ

Нещодавно у манежі ФУБ пройшла Спартакіада Університету з міні-футболу, у якій взяли участь п'ять команд.

Перше місце у цих змаганнях виборов АФ, друге – МФ, третє – ФТС, четверте – ФУБ і п'яте місце здобув ДБФ.





ШАХИ

Наприкінці листопада відбулися Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з шахів.

За підсумками Спартакіади «Першокурсник» перше місце виборов ФУБ, друге – ФТС, третє – ДБФ, четверте – МФ і п'яте місце здобув АФ.

У Спартакіаді Університету перше місце посів МФ, друге – ДБФ, третє – ФТС, четверте – АФ і п'яте місце виборов ФУБ.

За підсумками Спартакіади «Здоров'я» перше місце зайняв ФТС, друге – МФ і третє місце посів ФУБ.

Вітаємо переможців цих змагань і бажаємо усім великих успіхів у навчанні та гідних здобутків у спорті!

ТАК ТРИМАТИ!



На турнірі One Championship, що відбувся нещодавно у Пекіні, студент автомобільного факультету Роман Крикля виграв чемпіонський титул у напівважкій вазі, нокаутувавши Таріка Хабеза.

Палко вітаємо Романа зі здобуттям чемпіонського титулу та бажаємо йому таких же вдалих поєдинків і лише перемог!

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80.

Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204.

Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua

Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ.

Тираж 500 прим.

Зам. № 375/19 від 02.12.2019 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**

Коректура **Л.А. Пустовойтової**

Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**

Фото **О.М. Лісконог**



ВІЛЬНА БОРОТЬБА

У місті Токат (Туреччина) пройшов міжнародний турнір з вільної боротьби пам'яті дворазового призера Олімпійських Ігор і чотириразового чемпіона світу, володаря Кубка світу з вільної боротьби і призера чемпіонату світу з греко-римської боротьби Хусейна Акбаша, у якому взяли участь понад 300 учасників з різних країн.

У складі збірної України на цих змаганнях виступав і студент факультету транспортних систем Олександр Євсеєнко, який в особистому заліку зайняв перше місце.

Бажаємо Олександрові гідних успіхів у навчанні та підкорення спортивних височин!

А.І. Семенов ст. викл. каф. ФВіС

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.